

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศ ระดับอุดมศึกษา

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

-

ชื่อนักวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

2559

ประเภทของงานวิจัย

อุดมศึกษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย และความเชื่อมโยงของระดับมัธยมศึกษากับระดับอุดมศึกษา และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามจากสถาบันอุดมศึกษา ที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วประเทศจำนวน 80 แห่ง และการสัมภาษณ์อาจารย์หรือผู้เกี่ยวข้องอีกจำนวน 10 คน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหลายด้าน ได้แก่ นโยบายและการส่งเสริมการเรียนการสอน หลักสูตรตำราหนังสือแบบเรียนและสื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับสถาบันและระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมถึงความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาของไทย แม้ว่าจะมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ คอยกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมก็ตาม จากการศึกษาทำให้เห็นถึงสภาพและปัญหาในหลายด้าน คือ นโยบายส่งเสริมในภาครัฐนั้น แม้ว่าจะมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่เห็นเป็นที่ประจักษ์และไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทิศทางของการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต ระดับกระทรวงยังขาดหน่วยงานเฉพาะที่กำกับดูแลรับผิดชอบด้านการเรียนการสอนภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษายังเป็นหลักสูตรภาษาจีนส่วนใหญ่ แต่มีแนวโน้มเป็นหลักสูตรด้านวิชาชีพมากขึ้น รวมถึงเปิดสอนเป็นวิชาเลือกให้แก่ผู้สนใจต่างคณะวิชาและหลักสูตรภาษาจีนจะเข้าสู่ระบบสหกิจศึกษา

มากขึ้น จำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรภาษาจีนขยายตัวไม่มาก แสดงถึงการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาใกล้เคียง จุดอ้อมตัวสถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาตำราหนังสือและสื่อการสอนมากขึ้น ผู้สอนแม้ว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นแต่ส่วนใหญ่ประสบการณ์การสอนยังไม่มาก จำนวนอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งวิชาการของผู้สอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาน้อย ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อนและส่วนใหญ่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี แต่การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้เชื่อมโยงความรู้หรือจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องเริ่มเรียนรู้ใหม่ทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา ความร่วมมือในระดับสถาบันอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศมีการขยายตัว รวมถึงหน่วยงานที่จัดตั้งภายใต้ความร่วมมือของรัฐบาลจีนและไทย ความร่วมมือระดับรัฐบาลของไทยกับประเทศจีนยังไม่ได้แสดงศักยภาพในการส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกต่อสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ปัญหาอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดีขึ้น ได้แก่ รัฐบาลควรมีหน่วยงานที่กำกับดูแลการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาโดยตรง ซึ่งกำหนดนโยบายและติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละปี เพื่อทราบปัญหาและสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างจริงจัง สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องรองรับและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนจากมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการควรมีหนังสือแบบเรียนหรือตำราพื้นฐานที่สามารถใช้สอนในสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมผู้สอนสร้างผลงานวิชาการและตำแหน่งวิชาการมากขึ้น สร้างลักษณะนิสัยของผู้เรียนให้ใฝ่รู้หมั่นศึกษาอย่างมีเป้าหมายในอนาคต สภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขทั้งในจุลภาคและมหภาคเหล่านี้จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องสามารถมองปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

📌 คำสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน, ระบบ, การบริหารจัดการ, ความเชื่อมโยง, หลักสูตร, สื่อการสอน, ผู้สอน, ผู้เรียน, ความร่วมมือ, ปัญหาและอุปสรรค, เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

📌 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนกันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐหรือเอกชนต่างก็เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนหลักสูตรต่างๆ กลายเป็นกระแสการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากผู้เรียนเป็นจำนวนมาก นับแต่ที่มีการเปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษามานานเกือบ 40 ปี (มหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีคือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปีการศึกษา 2520) ประเทศไทยยังมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในหลายประเด็น อาทิเช่น ด้านหลักสูตร ตำราแบบเรียนและสื่อการสอน คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพครูผู้สอน เป็นต้นซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์จีนศึกษา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552) ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

จนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษามากขึ้นและมีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาภาษาจีนในปริมาณที่สูงขึ้น แต่ปัญหาหนึ่งที่พบคือผู้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพ กล่าวคือ ยังไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ประกอบการ และสังคมได้ตามความคาดหวัง ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนนโยบายการศึกษาชาติ เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้มอบหมายให้ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยทั้งระบบ ครอบคลุมทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งการศึกษาวิจัยฉบับนี้จะมุ่งเน้นในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาถึงความเชื่อมโยงทางการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษากับระดับอุดมศึกษา รวมถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคในหลากหลายมิติ โดยศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านต่างๆ ของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยและความเชื่อมโยงของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษากับระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย และเสริมสร้างความเชื่อมโยงของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษากับการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

- 1.4.1 ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยสำรวจสภาพการจัดการศึกษาภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วประเทศจำนวน 80 แห่ง
- 1.4.2 วิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ตลอดจนปัญหาในการเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา
- 1.4.3 ใช้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2558 เป็นหลัก

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา/ที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยและประเทศจีนเป็นมิตรประเทศที่ติดต่อเจริญสัมพันธ์ไมตรี และค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและศิลปวัฒนธรรมอันดีงามมาแต่ช้านาน ชาวจีนได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมากหลายระลอก ภาษาจีนจึงได้เข้ามาสู่ประเทศไทยโดยทางเชื้อชาติขณะเดียวกันชาวจีนก็ได้นำเอาวิถีการดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและภูมิปัญญาเข้ามา

ประเทศไทย การเข้ามาตั้งหลักปักฐานในประเทศไทยอยู่ร่วมกับคนไทยและมีการผสมผสานทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมกันจนแทบจะแยกไม่ออก แต่ด้วยความรักในเชื้อชาติของชาวจีนจึงมีการก่อตั้งโรงเรียนจีนขึ้นหลายแห่ง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรหลานของตนได้ศึกษาภาษาจีนหลังการสถาปนาทางการทูต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรไทย-จีนนับวันยิ่งแน่นแฟ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาจีนจึงมีการส่งเสริมกันอย่างแพร่หลาย แม้จะมีเหตุผลทางการเมืองที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนหยุดชะงักไปช่วงหนึ่งก็ตามการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาได้ก่อตัวขึ้นตั้งแต่เปิดเป็นวิชาเลือกภาษาต่างประเทศในปี พ.ศ. 2515 และต่อมาได้เปิดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรวิชาโทและวิชาเอกตามลำดับ ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาได้พัฒนากันอย่างแพร่หลาย จนถึงปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาภาษาจีนเกือบ 90 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาการเรียนการสอนภาษาจีนได้มีการพัฒนาในเกือบทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ในระยะหลังแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่มาก แต่การเปิดเป็นหลักสูตรวิชาเอกและการเปิดสอนเป็นวิชาโทและวิชาเลือกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยหลักสูตรมีความหลากหลายและลักษณะของหลักสูตรมีแนวโน้มเน้นหนักไปทางด้านวิชาชีพมากขึ้น

1. สภาพการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย
3. ข้อสังเกตและการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการเปิดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

วิธีการวิจัย

1. เก็บข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถามการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบบสอบถามวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 80 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการช่วยส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษาทุกภูมิภาคในประเทศไทย ตามรายชื่อที่ได้รับทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และในการรวบรวมกลับมานั้นผู้วิจัยใช้ข้อมูลแบบสอบถามเหล่านี้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตร ตำราและสื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการ 2) หลักสูตร 3) ตำราและสื่อการสอน 4) ผู้สอน 5) ผู้เรียน และ 6) ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร สื่อและตำราสอน ผู้สอน ผู้เรียน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. สัมภาษณ์ผู้บริหารหรืออาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาจำนวน 10 คน (แบบสัมภาษณ์ 10 ชุด) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การบริหารการเรียนการสอนภาษาจีนและหลักสูตรภาษาจีนในปัจจุบัน
- 2) บุคลากรด้านครูและผู้เรียน

3) ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

3. ปัญหาและอุปสรรควิจัยเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารในการศึกษาความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ความร่วมมือด้านการศึกษากับหน่วยงานอื่น โดยศึกษาข้อมูลจากบทความ งานวิจัย หนังสือข้อมูลทางเว็บไซต์ และเอกสารงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง

4. วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการวิจัยและบทสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา(Descriptive statistics) ด้วยการจัดกลุ่มและการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ(Percents) และ ค่าเฉลี่ย (Mean) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5. จัดการสัมมนาระดมความคิดเห็นในขั้นสุดท้ายของการวิจัย โดยศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปก-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2559 ระหว่างเวลา 08:00-16:00 น. เพื่อระดมความคิดเห็นในการนำเสนองานวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในแวดวงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ผู้บริหารจากหน่วยงาน สถาบัน สถานศึกษา ครูคณาจารย์ผู้สอนภาษาจีน นักวิชาการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้จากการสัมมนาครั้งนี้นำมาปรับปรุงเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาสรุปได้ ดังนี้

สถาบันที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย จากปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนเพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ 3.79 เท่านั้น เห็นได้ว่าสถาบันที่เปิดสอนภาษาจีนมีจำนวนน้อยมาก และใกล้ถึงจุดอิ่มตัว แต่มีการพัฒนาหลักสูตรวิชาเลือกเสรี วิชาโทเป็นวิชาเอกเพิ่มขึ้น รวมถึงการเปิดสอนเป็นวิชาเลือกเสรีให้กับผู้เรียนทั่วไปหรือต่างคณะวิชา หลักสูตรที่เปิดยังคงใช้หลักสูตรวิชาภาษาจีนเป็นส่วนใหญ่ แต่ได้มีการเปิดหรือปรับชื่อหลักสูตรใหม่และมีแนวโน้มไปทางด้านวิชาชีพมากขึ้น

ความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษากับระดับอุดมศึกษามีอยู่หลายประเด็นคือ 1) ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่เข้าเรียนระดับอุดมศึกษามีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาแล้วมีการสอบวัดระดับความรู้หรือปรับพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้ดีขึ้น 2) สถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดหลักสูตรภาษาจีนที่มีความหลากหลายมากขึ้น เดิมส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรภาษาจีน ปัจจุบันพัฒนาเป็นหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ การสอนภาษาจีนจีนศึกษา ภาษาและวัฒนธรรมจีนเป็นต้น เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น 3) ตำราและหนังสือแบบเรียน สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เลือกสรรหรือเรียบเรียงตำราที่มีมาตรฐานสูงขึ้นเพื่อรองรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนในระดับที่สูงขึ้นและเพื่อสามารถสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (Hanyu Shuiping Kaoshi: HSK) ได้

ด้านหนังสือและตำราภาษาจีนวิชาพื้นฐานที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้ตำราเรียนของประเทศจีนคือหนังสือชุด 《

汉语教程》 และหนังสือชุด 《实用汉语》 ปัจจุบันยังมีการใช้มากที่สุด แต่ก็มีการเลือกใช้ตำราอื่นมากขึ้น รวมถึงตำราที่ผู้สอนได้เรียบเรียงขึ้นมาใหม่รายวิชาที่สูงขึ้นไปมีการใช้ทั้งหนังสือ/ตำราเรียนของประเทศจีนและที่ผู้สอนเรียบเรียงขึ้นมาเองส่วนด้านสื่อการสอนภาษาจีนนั้นผู้สอนนิยมใช้ PowerPoint และสื่อทางออนไลน์ช่วยในการสอนการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาลดน้อยลง เพราะมีสื่อมัลติมีเดียช่วยสอนเพิ่มขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และแนวโน้มของหลักสูตรภาษาจีนจะเลือกสหกิจศึกษามากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกงานจริงผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น มีการเพิ่มวุฒิการศึกษาสูงขึ้น แต่การพัฒนาตำแหน่งวิชาการยังน้อย ตำแหน่งระดับรองศาสตราจารย์มีน้อยมาก

ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมากขึ้น ส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีน 3 ปี (ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) เมื่อเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งมีการปรับพื้นฐานความรู้และจัดสอบวัดระดับความรู้ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการดังกล่าว นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการตั้งเกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้ถึงมาตรฐานความรู้ของนักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษาจากการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK)

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานนั้น ระดับสถาบันอุดมศึกษามีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรืออาจารย์ ร่วมมือในด้านหลักสูตร การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาและอาจารย์ไปเพิ่มพูนความรู้หรือศึกษาต่อ ระดับกระทรวงควรมีหน่วยงานดูแลการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาโดยตรงกำหนดแผนนโยบายและทำหน้าที่เชื่อมโยงและประสานความร่วมมือกับประเทศจีน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

- กระทรวงศึกษาธิการยังขาดเกณฑ์มาตรฐานในการกำกับหลักสูตรภาษาจีนที่แท้จริง
- หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษายังไม่เชื่อมโยงกับหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

2. ปัญหาด้านตำราหรือหนังสือแบบเรียนภาษาจีน

- มหาวิทยาลัยยังขาดตำราหรือหนังสือภาษาจีนที่เชื่อมโยงความรู้ต่อเนื่องเป็นระบบต่อจากระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย และยังขาดตำราหรือหนังสือที่เป็นระบบและลำดับความยากง่ายต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกรายวิชาในหลักสูตร
- กระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่มีการสนับสนุนให้มีตำราเรียนหลักในระดับอุดมศึกษาเพื่อ

ให้เกิดมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

3. ปัญหาด้านผู้สอนภาษาจีน

- อาจารย์ผู้สอนชาวไทยมีภาระงานสอนและงานอื่นๆ จำนวนมากจนไม่มีเวลาพัฒนางานวิชาการ สิ่งที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดคือ ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ชาวไทยยังไม่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ สูงสุดคือรองศาสตราจารย์และปัจจุบันมีไม่ถึง 10 คน ซึ่งถือว่าน้อยมาก

- ผู้สอนชาวจีนบางส่วนยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษา และรับผิดชอบภาระงานสอนเป็นหลัก ภาระงานอื่นตกอยู่กับอาจารย์ชาวไทย เช่น งานเอกสารและงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

4. ปัญหาด้านผู้เรียนภาษาจีน

- ผู้เรียนภาษาจีนยังขาดเป้าหมายในการเรียนภาษาจีนที่ชัดเจน ขาดทักษะการเรียนรู้ที่ถูกต้องและโอกาสใช้ภาษาจีนมี

น้อย นอกจากนี้ ยังขาดลักษณะวิสัยในการเรียนรู้ภาษาจีน เช่นความขยันหมั่นท่อง กล้าพูดและกล้าแสดงออก
- บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษายังไม่สามารถใช้ภาษาจีนได้ดี และขาดทักษะในการใช้ภาษาจีน

อภิปรายผล

1. แนวโน้มของการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน

จำนวนสถาบันที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยน่าจะใกล้เคียงจุดอิ่มตัวแล้ว พิจารณาจากจำนวนของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนในการสำรวจครั้งนี้เพิ่มขึ้นน้อยมาก แต่อาจจะเพิ่มขึ้นในเรื่องของชื่อหลักสูตรภาษาจีนอื่นๆ หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนนั้นถ้ามีการขยายตัวหรือเปิดใหม่ในอนาคตจะเป็นลักษณะของหลักสูตรวิชาชีพมากกว่า เพราะหลักสูตรภาษาจีนส่วนใหญ่ที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนในปัจจุบันยังไม่สามารถสนองความต้องการของสังคม และไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคม กล่าวคือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีนเมื่อไปทำงานแล้วมีศักยภาพในการทำงานไม่เพียงพอ เห็นได้ชัดเจนจากการประเมินของผู้ใช้บัณฑิตด้านภาษาจีนมักสะท้อนว่าคุณภาพของบัณฑิตด้านภาษาจีนยังไม่สามารถทำงานได้ทันที ต้องผ่านการอบรมหรือต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานอีกนาน

2. แนวโน้มของการจัดการในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน

หลักสูตรต่างๆ ในระดับอุดมศึกษาปัจจุบันได้เข้าสู่ระบบสหกิจศึกษา หมายถึง นักศึกษาต้องไปฝึกงานในหน่วยงานองค์กรและต้องมีการเขียนรายงานเชิงวิชาการ ปัจจุบันหลักสูตรภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ดำเนินการระบบสหกิจศึกษาแล้ว โดยระบบสหกิจศึกษามีผลดี คือ จะช่วยให้หลักสูตรมีความเข้มข้นขึ้นเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเอง พัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีน และได้นำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้กับงานในสถานประกอบการจริง การจัดวางหลักสูตรซึ่งปัจจุบันจะอยู่ในแผนการเรียนชั้นปีที่ 4 อย่างไรก็ตามการให้นักศึกษาเข้าสู่สหกิจศึกษาด้านภาษาจีนนั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน เช่นระดับความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีน ความพร้อมของสถานประกอบการที่รับนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนไปฝึกงานสหกิจศึกษา และประการสำคัญคือความเข้าใจตรงกันในเรื่องสหกิจศึกษาของสถานประกอบการกับสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องล้วนต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในทุกๆ ด้านของงานสหกิจศึกษาภาษาจีน

3. แนวโน้มของผู้สอนหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน

เกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร ตามมาตรฐานสำนักงานอุดมศึกษาเรื่องอาจารย์นั้น ผู้สอนอย่างน้อยต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และต้องมีประสบการณ์การสอน จากแนวโน้มด้านวุฒิการศึกษานั้นจะเห็นได้ว่ามีอาจารย์สอนภาษาจีนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ส่วนตำแหน่งวิชาการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย จำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

4. แนวโน้มของผู้เรียนหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ยุคของผู้สูงอายุ วัยเด็กและวัยรุ่นจำนวนลดน้อยลงอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนของผู้เรียนที่เข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคตลดน้อยลงตามไปด้วย จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงว่าผู้เรียนภาษาจีนก็ต้องลดน้อยลงตามเช่นกัน ปัญหาที่สำคัญกว่านั้นคือ ลักษณะนิสัยของผู้เรียนภาษาจีนซึ่งจำเป็นต้องมีความกระตือรือร้นตั้งใจจดทนอย่างมาก เพราะภาษาจีนไม่เหมือนกับภาษาอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนถือเป็นด่านสำคัญที่ผู้เรียนมักจะบ่นกันว่าเขียนยาก จำอักษรจีนไม่ได้หรือนึกไม่ออกว่าเขียนอย่างไร สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับทัศนคติของผู้เรียนเสียใหม่และสร้างลักษณะนิสัยใน

การเรียน โดยที่ผู้เรียนต้องริเริ่มด้วยตนเอง มีความขยันต่อเนื่อง ควรเพิ่มโอกาสการใช้ภาษาจีนให้ผู้เรียนรวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมภาษาจีนให้ผู้เรียนด้วย

5. แนวโน้มของความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

จากข้อมูลที่สามารถเห็นได้ชัดเจนว่า ในภาพรวมส่วนใหญ่สถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและประเทศจีน โดยมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือส่งนักศึกษาไปศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดไว้ เช่น ลักษณะของความร่วมมือแบบ 3+1, 2+2, 3.5+.5 ปี เป็นต้น ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแบบนี้ ในอนาคตมีแนวโน้มยังคงดำเนินการต่อไป เพราะการส่งนักศึกษาไปศึกษาที่ประเทศจีนนั้น เป็นโอกาสที่ดีมากสำหรับผู้เรียนที่ได้ใช้ภาษาจีนในสภาพแวดล้อมจริงในการดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและอื่นๆในประเทศจีน แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือมาตรฐานของการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลผู้เรียนเป็นต้น การส่งผู้เรียนไปเรียนโดยจัดห้องเรียนมีแต่นักศึกษาไทยทั้งหมด ก็ไม่ต่างกับเรียนที่ประเทศไทยนัก เพียงแต่เปลี่ยนแค่สถานที่ ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาประเด็นนี้ว่าควรทำอย่างไรถึงจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาจีนได้ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. ด้านหลักสูตรและสื่อการสอน

(1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรจัดทำมาตรฐานการสอนภาษาจีนให้มีมาตรฐานระดับเดียวกันทั่วประเทศ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างของพื้นฐานความรู้ภาษาจีนของนักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อผู้เรียนจะได้ไม่ต้องมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาจีนอีก อันจะเป็นการเสียเวลาในการพัฒนาศักยภาพด้านอื่นๆ ที่จะนำไปใช้ทำงานในอนาคต

(2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรอำนวยความสะดวกในการที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรความร่วมมือระหว่างประเทศ

(3) ควรลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มความเสมอภาคทางการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันระหว่างกรุงเทพฯ กับต่างจังหวัด

(4) ควรให้มีการสนับสนุนตำรา หนังสือ แบบเรียนจากประเทศจีนให้แก่สถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากตำราหรือหนังสือแบบเรียนในประเทศไทยไม่ตอบโจทย์ผู้สอนเท่าที่ควร และไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะของการสอน

2. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

(1) ควรยกเลิกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาภาษาจีนเนื่องจากผู้ตรวจประกันคุณภาพการศึกษารับเอกสารภาษาจีนไม่เข้าใจ ทำให้ผู้รับการตรวจการประเมินคุณภาพต้องเสียเวลาในการแปล เหมือนกับต้องทำงานสองรอบ

(2) ระบบประกันคุณภาพการศึกษาไม่ควรมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งส่งผลให้อาจารย์เสียเวลากับการจัดทำเอกสาร ไม่มีเวลาในการพัฒนาเอกสารการสอน สื่อการสอน ทำตำราหรือหนังสือแบบเรียน และการให้เวลากับการดูแลคุณภาพนักศึกษาเช่น พัฒนาศักยภาพนักศึกษาการดูแลนักศึกษา เป็นอุปสรรคให้บัณฑิตภาษาจีนที่จบออกไปไม่มีความเชี่ยวชาญเท่าที่ควร

(3) ระบบประกันคุณภาพไม่ควรเน้นเอกสารทำให้ต้องเสียเวลาในการทำงานที่ไม่จำเป็น ควรเน้นที่การพัฒนา

ประสิทธิภาพการสอนภาษาจีนมากกว่า

3. ด้านผู้สอนและผู้เรียน

- (1) ผู้สอนจากประเทศจีนควรมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี และควรมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยขั้นพื้นฐาน (พูดภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยได้บ้าง)
- (2) ผู้สอนไม่ควรต้องรับภาระงานมากเกินไป นอกจากภาระงานสอนแล้ว ยังต้องรับผิดชอบงานอื่นๆ อีกมากมายจนไม่มีเวลาทำงานด้านวิชาการ เนื่องจากต้องทำในส่วนของเอกสารประกันคุณภาพเช่น มคอ.7 เป็นต้น จนไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง เห็นควรให้เน้นที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักซึ่งสามารถวัดระดับความรู้ได้
- (3) อาจารย์ชาวจีนที่ส่งมาช่วยสอนนั้นควรสำเร็จการศึกษาปริญญาโทด้านการสอนภาษาจีน (ไม่ใช่มาทำวิจัยหรือทำวิทยานิพนธ์ไปด้วย จนห่วงแต่เรื่องการเรียนของตนเองและไม่เตรียมการสอนอย่างเต็มที่)
- (4) การรับอาจารย์สอนภาษาจีนใหม่ควรพิจารณาจากประสบการณ์การสอนภาษาจีนด้วย ไม่ควรดูเพียงวุฒิการศึกษาอย่างเดียว
- (5) ควรมีการเสริมความรู้ ทักษะ และพัฒนาด้านการวิจัยให้กับอาจารย์สอนภาษาจีนชาวไทย
- (6) งานวิจัยภาษาจีนควรสามารถใช้ในการขอตำแหน่งวิชาการได้ด้วย
- (7) สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งต้องการให้มีการสนับสนุนงานด้านวิจัย และพัฒนาวิชาการเพิ่มมากขึ้นเพราะหลายแห่งมีกฎข้อบังคับที่ชัดเจน ถ้าหากไม่ขอตำแหน่งทางวิชาการจะมีผลต่อการยกเลิกสัญญาจ้างงาน จึงควรสนับสนุนงานด้านนี้
- (8) พื้นฐานความรู้ภาษาจีนของนักเรียนมัธยมศึกษาที่เข้ามาเรียนสถาบันอุดมศึกษาไม่ควรมีความแตกต่างกันมาก

4. ด้านความร่วมมือ

- (1) ควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการประสานงานและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา
- (2) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนการให้นักศึกษามีโอกาสใช้ภาษาจีนมากขึ้น เช่น การฝึกงานกับบริษัทชาวจีนหรือแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาจีนมากขึ้น
- (3) อาจารย์อาสาสมัครชาวจีน ควรนำตำราหรือหนังสือแบบเรียน สื่อการสอนที่ทางหน่วยงานอันเป็นที่มามอบให้แก่สาขาวิชาภาษาจีน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษา เพื่อให้ตำราหรือหนังสือแบบเรียน และสื่อการสอนมีความทันสมัยขึ้น
- (4) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการแลกเปลี่ยนอาจารย์สอนภาษาจีนชาวไทยกับอาจารย์สอนภาษาจีนในประเทศไทย
- (5) ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาส่งนิสิต/นักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนไปเข้าอบรมระยะสั้นที่ประเทศจีนอย่างน้อย 1 เดือน เพื่อสร้างโอกาสพัฒนาศักยภาพทางภาษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจุบันแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีการเปิดหลักสูตรภาษาจีนที่หลากหลาย แนวโน้มในอนาคตควรเน้นการผลิตบัณฑิตสายวิชาชีพเพิ่มขึ้น เช่น ภาษาจีนสำหรับการทำงานอาชีพต่างๆ การเปิดหลักสูตรการแปลล่ามในระดับปริญญาตรี ภาษาจีนสำหรับงาน

ประชาสัมพันธ์ และงานวิเทศสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

2. หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาควรเชื่อมโยงต่อจากการเรียนการสอนภาษาในระดับอุดมศึกษาให้ชัดเจน เพื่อจะได้พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่มีพื้นฐานมาแล้วทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น ในระดับอุดมศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาควรจัดกลุ่มเรียนสำหรับนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อนโดยเฉพาะ เพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรหารือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เลือกตัวแทนเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา โดยเชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเข้าร่วมวางแผน ประเมินปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาต่อไป

4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบในการทำเอกสารประกันคุณภาพในแต่ละหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์มีเวลาในการทำงานวิจัยและสร้างผลงานวิชาการ ตลอดจนการเพิ่มตำแหน่งทางวิชาการต่อไป

5. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยังขาดเกณฑ์มาตรฐานกำกับหลักสูตรและบัณฑิตหลักสูตรภาษาจีนที่แท้จริง ดังนั้น ควรกำหนดเกณฑ์กำกับมาตรฐานหลักสูตรภาษาจีนให้เป็นระบบเดียวกัน และกำหนดมาตรฐานความรู้ของผู้เรียนควรผ่านการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 5 หรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนนักศึกษาเอง

6. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดตำราหรือแบบเรียนพื้นฐานหลักให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ หรือมอบหมายให้สถาบันที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนร่วมกันสร้างตำรา หรือแบบเรียนภาษาจีนหลักที่เป็นระบบ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใช้

7. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ชาวจีน (รวมถึงอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน) ที่จะมาช่วยสอนในระดับอุดมศึกษา ให้มีคุณสมบัติอย่างน้อยต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และควรมีประสบการณ์การสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติอย่างน้อย 2 ปี หรือได้รับหนังสือรับรองผ่านการสอบใบคุณวุฒิครูสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ

8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เชิญอาจารย์ชาวจีน หรืออาจารย์อาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนนั้น ควรมอบหมายภาระหน้าที่อื่นๆ ให้กับอาจารย์ชาวจีนด้วย เช่น เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาร่วมกับอาจารย์ชาวไทย จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีน หรือส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจีนให้นักศึกษา ช่วยฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนเพื่อร่วมการแข่งขันหรือการประกวดกล่าวสุนทรพจน์ภาษาจีน เป็นต้น

9. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรมีนโยบายให้คณะวิชาหรือสาขาวิชาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนภาษาจีนเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตร และวิธีการเรียนภาษาจีน กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนและกำหนดเป้าหมายในการเรียนภาษาจีนชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตนให้เป็นผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ และสามารถเป็นบัณฑิตที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาจีน

10. กระทรวงศึกษาธิการ ยังขาดความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างประเทศในระดับมหาวิทยาลัยเท่าที่ควร หน่วยงานรับผิดชอบควรให้ความสำคัญในด้านความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศจีนให้มากขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

www.thaiedresearch.org